

Brännpunkt i Arkansas

Staten Arkansas och särskilt dess största stad och huvudstad Little Rock har på några dagar blivit brännpunkten i den amerikanska striden om skolsegregation och därmed föremål för hela världens intresse. För första gången har en statsguvernör tydligt, om också med undvikande formuleringar, satt sig emot verkställigheten av unionella beslut om segregationens upphävande. Därmed föreligger en klar motsättning mellan unionens president och staten Arkansas guvernör.

De ryktbara domstolsutslagen om skolsegregationens upphörande kom 1954 och 1955. Av de sju stater som systematiskt delade upp barnen i vita och svarta skolor har nio i princip böjt sig för utslaget, och man har skridit till uppdelningens successiva avveckling. För ett par månader sedan beräknades att 326 000 svarta och 1 850 000 vita barn som tidigare varit åtskilda i skolorna numera besöker samma skolor. I de mest typiska sydstaterna från Virginia i nordost till Louisiana i sydväst har man emellertid i regel systematiskt motsatt sig reformen och genom olika kringgående bestämmelser eller beslut sökt bevara uppdelningen. Till dessa stater hör Arkansas, ehuru denna stat inte kan räknas till den djupa Södern; av dess omkring 2 miljoner invånare är blott drygt en femtedel negrer, medan proportionen mellan vita och negrer i Little Rock är som 4:1.

År 1955 beslöt skolmyndigheterna i Little Rock att påbörja desegregationen. Man skulle, såsom den högsta unionsdomstolen i princip medgivit, gå försiktigt fram; 1957 skulle segregationen avvecklas i läroverkens högre klasser, 1960 i läroverkens lägre klasser och 1963 i folkskolorna. Inför höstterminens början igångsattes dock en livlig agitation mot desegregationen och ett stort antal vita familjer begärde omprövning av saken. Skolstyrelsen har tydligen inför denna propaganda vacklat i sin uppfattning, men den federala domaren i området, som tidigare godkände planen om desegregation, krävde dess fullföljande. I detta läge beslöt statens guvernör Faubus att inkalla en del

del av statsmilisen. Han motiverade detta med behovet av särskilda åtgärder för ordningens upprätthållande, men i realiteten var uppenbarligen hans avsikt att hindra negerungdomen att besöka den omstridda skolan. Då för en vecka sedan nio negerungdomar kom till skolan för att börja sin hösttermin förvägrades de inträde av milismännen, och den negerflicka som kom först i gruppen blev föremål för skamliga demonstrationer från den vita pöbel som samlats utanför skolan. Guvernören har hittills vägrat att ändra sin hållning och är jämte de högsta officerarna i statsmilisen instämmd inför domstol den 20 september.

Att guvernör Faubus handlat lagstridigt står utom tvivel. Den unionella författningen sådan den talas av högsta domstolen i Förenta staternas högsta lag, och självfallet kan inte del-

statliga myndigheter vägra att följa den; de prejudikat som här föreligger refererades härmed av Dagens Nyheter New York-korrespondent. Presidenten kan tillgripa skilda medel för att frantvinga lydning; sålunda kan han inkalla statsmilisen i unionell tjänst eller låta unionella trupper rycka in i Little Rock för att säkra verkställigheten av unionsdomstolarnas beslut. Naturligt är att president Eisenhower, vars klara hållning mot segregationen är ostridig, inte vill gå till sådana ytterligheter, och man räknar med att striden skall kunna biläggas utan våld. Presidenten kan inte gärna ge vika. Han skulle därigenom utmana den överväldigande majoritet inom det amerikanska folket som önskar desegregation, och han skulle bryta sin ed att upprätthålla unionens författning.

Stämningen och situationen i Arkansas är sannolikt densamma som i en rad andra syd-stater. En liberal grupp kräver med bestämdhet att domstolsutslagen skall realiseras och att det skall ske utan alltför långt uppskov. Den stora massan är mot segregation, men kan inte väntas resa något aktivt motstånd mot unionsmakten. En hätsk och aggressiv minoritet vill till varje pris undvika desegregation och spelar dels genom de hemliga

Karta utvisande i vilken utsträckning USA:s högsta domstols utslag om skolsegregationens upphörande har respekterats av sydstaterna. Varje punkt representerar ett område inom vederbörande stat där segregationen avskaffats. Som synes, har detta hittills endast skett på ett par platser i Arkansas. Det är också påfallande hur i Missouri segregationen är praktiskt taget avskaffad i norr, medan den alltför kvarstår på många ställen i statens södra del.

medborgarrådets verksamhet, dels genom politiska inflytelser en viktig roll vid bestämmandet av det i dessa stater härskande demokratiska partiets hållning. Guvernör Faubus, som tidigare snarast varit känd som liberal, omvaldes förra hösten med stöd av den rashetsande gruppen inom partiet, och han känner sig tydligen tvungen att hålla sig väl med denna grupp för att säkra sin politiska framtid.

Vad man måste hoppas på och vad man har skäl att hoppas på är att de stora opinionsbildande organisationerna och organen småningom lyckas bryta de starka rasfördomarna. De båda stora unionspartierna verkar i denna riktning, men känner sig alltför ofta tvungna — såsom Stevensons vaga uttalanden under förra valkampen visade — att i viss mån

ge efter för sydstatsfraktionerna. Tidningarna utövar i det hela ett liberalt inflytande, men kan inte heller undgå att falla undan för trycket från rasfanatikerna. Kyrkorna borde här ha en stor uppgift att fylla. Arkansas hör till "bibelbältet" med dess intensiva baptistiska och metodistiska inriktning; dessa båda samfund har liberaliserats under senare år, men försvarar eller godtar fortfarande i regel segregationen, hårt tillämpad vid gudstjänsterna inom större delen av Södern. Den katolska kyrkan har visat den största toleransen, men den har i Södern utom i Louisiana mycket få anhängare. Föreningen av hets, rädsia och undfallenhet gör fortfarande rasförtrycket och rassegregationen i Södern till en skamfläck på den amerikanska demokratin.